

## Hälsovård på den gamla goda tiden



När det nu för tiden diskuteras om nedläggning av ena eller andra BB-avdelningen inom vårt landstingsområde, kan det kanske vara intressant att begrunda, hur förhållandena var för ca 200 år sen. Ur en artikel av Erik Wickberg i Gefle Dagblad den 19 mars 1966 saxar vi följande:

”Knappast en enda ordentligt utbildad barnmorska fanns inom hela Gästrikland, när en framstöt gjordes för att försöka åstadkomma en förbättring på detta område. Initiativet togs av Medicinalkollegiet i Stockholm, på hösten 1750, och på vårtingen 1751 tog häradshövdingen upp problemet på allvar med sockenmännen i landskapets olika kommuner. Enligt Medicinalkollegiets förslag skulle häradshövdingen föreställa 'ståndspersoner och allmoge nyttan och angelägenheten därav att landet är försett med lärda och förståndiga barnmorskor, varigenom barnsängskvinnor jämte deras späda foster bliva frälsta utur den för ögonen stående dödsfaran'. Lämpliga personer borde därför nedsändas till huvudstaden på socknarnas bekostnad för att utbildas vid de kurser, som skulle hållas i sept, okt, nov, mars, april och maj månader. Att leda barnmorskeutbildningen hade kollegiet förordat en assessor Elf.

Förslaget mottogs positivt bland sockenmännen. Vid vårtinget 1751 förklarade sålunda tingsmenigheten från Ovansjö och Torsåker, 'att vardera socknen för sig ville utse och på sin gemensamma kostnad insända till kongl. kollegiet... en skicklig person att i berörda vetenskap bliva behörigen undervisad', och Årsunda sockenmän meddelade, att de, eftersom deras socken 'är noch liten', likväl 'ville förena sig om en skicklig persons avsändande till Stockholm för undervisning i barnmorskevetenskapen, antingen med Ovansjö eller Färnebo socknar'. –

Samma välvilliga inställning till utbildningsförslaget hade också menigheten vid Hille-Valbo-tinget och förklarade, att de var bereda 'sända ett kvinnfolk till Stockholm för utbildning'.

Medicinalkollegiet hade också föreslagit att 'åtminstone en uti varje socken finnes, som vid påkommande nödiga tillfällen kan med åderlåtande betjäna socknens invånare', och föreslog därtill församlingens klockare, särskilt som denne 'ej så mycket hindras av andra sysslor samt merendels följer prästen, då han besöker sjuka'. Men det örat ville Valbo- och Hilleborna inte höra på, ty 'att någon i dessa socknar lär sig åderlåtande höll de för onödigt, emedan de ligger så nära intill Gävle, varest är tillgång på fältskärer'. –Det hade de kanske rätt i!”

[Hillebygden, Nr. 2, 1986]